

УДК 378.4

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-105-1-203-214>

ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕРЕМІЩЕНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

В. М. Тимчук

ORCID 0000 0002 3742 2229

У статті з метою визначення перспективних векторів та підходів до системної трансформації переміщених університетів у форматі сучасних викликів було здійснено ранжування та аналіз на рівні 2 переміщених університетів за 4 рівнями структурної організації закладів та 6 ключовими векторами моделі. Предметом дослідження є фактори трансформації навчального процесу та роль кафедри в університетському середовищі на основі наскрізної координації. Дослідження виконано в рамках розробки стратегії інноваційного розвитку кафедри агрономії та лісового господарства Східноукраїнського національного університету імені В. Даля (СНУ/EUNU). Об'єктом дослідження є фактори побудови цілісних систем за модульним принципом. Встановлено, що кількість формальних рангових оцінок в освітньому блоці становить 28,5%, у науковому – 53,3%, у маркетинговому – 70%. У навчальному блоці виділяють рівень університету і кафедри, а в науковому і маркетинговому – університету. На консолідованому рівні рейтингу за 3 блоками сформовано робочу модель із виділенням провідної ролі університету та кафедри. Враховується, що функціонування університету як системи вимагає ефективності всіх залучених підрозділів на основі наскрізної координації. У цьому сенсі аграрним університетам пропонується перефразувати тезу про «точне землеробство» на тезу про «точне навчання» або ефективний трансфер. Під час трансформації переміщених університетів за освітньою програмою «Агрономія» наголошується на актуальності та адекватності. Специфіка полягає в тому, що при побудові університетів як системи функціональність забезпечується за багатфакторними схемами та міждисциплінарністю через конвергентні технології, алгоритмізацію, коучинг та рішення, подібні до модульного принципу побудови цілісних систем. Апробація на кафедрі, конференціях та тренінгах підтвердила позитивне сприйняття викладачами, науковцями та студентами актуальності завдань та підходів до їх вирішення.

Ключові слова: переміщені університети, вектори трансформації, навчальний, науковий та маркетинговий блоки, рівні університету, модельні фактори, ранги, кафедра.

Постановка проблеми у загальному виді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Серед сучасних викликів для аграрних університетів як навчальної і наукової системи є прагматичне оперування інформаційними потоками і ресурсами у форматі трансферу В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Карамаш (2019). Специфікою сьогодення все більш акцентовано стає зорієнтованість на актуальності і адекватності. Якщо говорити про аграрний напрям – існують реальні запити користувачів і суспільства, особливо в умовах глобалізації та інтернаціоналізації. Якщо ж університет буде акцентований тільки на класичному навчанні, то в сучасних умовах цього виявляється недостатнім. Специфікою Стратегії розвитку Луганського національного аграрного університету на 2020-2025 рр. (2019) та Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (2019) за спеціальністю 201 «Агрономія» є те, що на теперішній час при організації адекватного навчального процесу на сучасному рівні згідно стандартів Міністерства освіти і науки України (МОН), Національної агенції з якості вищої освіти (НАЗЯВО), програми «Агрокебети»/Agrokebety Українського клубу аграрного бізнесу (УКАБ/UCAB), векторів інтернаціоналізації (REDU, Інститут вищої освіти НАПН України (Institute of higher education NAES of Ukraine), Програми для переміщених університетів USAID, Програми для професійної інтеграції внутрішньо переміщених осіб Deutsche Gesellschaft fur International Zusammenarbeit (GIZ) та інших є спрямованість на врахування і оперування багатофакторними системи з дотриманням SMART підходів постановки цілей з метою інтеграції у світовий науковий, навчальний та економічний простір Дуального тренінгу «Дуальна освіта-дієве партнерство» (2021; Башинська, 2019).

Завданням статті є аналіз стану та проблемних питань з метою виділити перспективні вектори і підходи системної трансформації переміщених університетів у форматі сучасних викликів.

Матеріали та методи. Дослідження проводили в рамках розробки стратегії інноваційного розвитку кафедри агрономії та лісівництва. Ранжування і аналіз проводили на рівні 2 переміщених університетів за 4 рівнями структурної організації установ та 6 ключовими модельними векторами. Предметом досліджень були чинники трансформації навчального процесу та роль кафедри в університетському середовищі на засадах наскрізної координації. При розробці робочих моделей виходили з

урахування позицій організації, структурної та ієрархічної побудови систем, формалізації та системного підходу на засадах наскрізної координації. Об'єктом досліджень були факторіальні чинники для побудови цілісних систем за модульним принципом (Timchuk, 2014).

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих результатів. В умовах активізації трансформаційних процесів наукового і освітнього комплексів України цілком логічно виникає необхідність вибору оптимального варіанту з урахуванням потенціалу напрацювань та досвіду в міжнародному на національному середовищах. Все це є вкрай актуальним і стратегічним у форматі відбудови і трансформації аграрного сектору України на фоні агресії з боку РФ.

Тобто досить системно стоїть питання щодо максимально неконфліктної і синергічної взаємодії векторів інтернаціоналізації та локалізації. При цьому на теперішній час серед наявних сучасних трендів в університетському середовищі України є значно більший акцент на інтернаціоналізації. Серед основних причин такого стану серед інших можна виділити недостатній рівень синергічного функціонування освітнього і наукового комплексів на вітчизняному рівні і значно більш системний стан та координацію на міжнародному. Не вдаючись в поглиблений аналіз такого стану, між тим для України актуальними можуть бути всебічні підходи підвищення ефективності науково-освітнього блоку як системи, в першу чергу, на інноваційних засадах у форматі наскрізної координації. Слід визнати, що ця проблематика ніяким чином не проходить повз увагу в Україні, але також і слід зазначити, що у форматі розподілу праці і особливо в системному підході існує значна проблематика, що розглянута в працях: «Освіта в Україні: виклики та перспективи» (2020), О. І. Мармази (2017), А. С. Найдюк (2013), М. Ф. Безкровного (2017). Серед ключових питань для переміщених університетів можна виділити розробку системного переходу до конвергентних технологій (Матюшенко, 2016) та ефективне використання потенціалу зональної спеціалізації і регіональних інноваційних систем (РІС) (Федотов, 2021). Одночасно з цим актуальним є методологічне забезпечення та функціональне розширення факторів і метрик (Башинська, 2019).

Серед задекларованих актуальних сучасних викликів, зокрема, виділяється вектор трансформації університетів. При цьому враховуючи відсутність формалізованої шкали цифрової оцінки внеску факторів у процес цієї трансформації, значно обмеженими і мало керованими є вектори відпрацювання методологічного забезпечення та виходу на рівень наближений до наскрізної координації.

Одночасно з цим згідно SMART підходів постановки цілей увагу приділено: “measurable” – вимірюваності (тобто, як буде вимірюватися результат) та “achievable” – досяжності (або за рахунок чого можна досягнути результат) (Башинська, 2019; Освіта в Україні: виклики та перспективи, 2020). І те і інше цілком логічно можуть бути простежені і враховані через розподіл праці та делегування обов’язків при командній роботі через “time-bound” (часове обмеження і багатофакторність). Прагматично цікавим з різних точок зору для переміщених університетів є активний розвиток таких підходів з введенням нових оціночних маркерів, що досліджували: В. С. Курило, С. В. Савченко, О. Л. Карамаш (2019), V. M. Timchuk (2014), О. І. Мармаза (2017).

Показово, що розглядаючи університет з позицій побудови цілісної системи у форматі сучасних викликів, маємо оперувати рядом специфічних блоків, серед яких в першу чергу модельно можна виділити навчальний, науковий і маркетинговий. При цьому в системі розподілу праці мають розглядатися щонайменше 4 рівні (адміністрація, університет, факультет, кафедра) з їх специфічними функціями. Враховуючи недостатню урегульованість оціночної шкали за напрямом вимірюваності та наскрізної координації, застосовували ранжування за 6 модельними факторами.

Традиційним класичним блоком адміністративно і функціонально притаманним університету є навчальний. З цього огляду інтерес становлять прямі і непрямі показники організації процесу, в тому числі і за рівнем розподілу праці. Враховуючи специфіку ВНЗ, виділяли прояв факторів за практичними та формальними ознаками (табл. 1).

Таблиця 1

Ранжування модельних факторів трансформації переміщених університетів за агрономічним напрямом в навчальному блоці

Рівні	Розподіл праці		Наскрізна координація	Методологія	Потенціал інноваційності	Інтернаціоналізація	Σ	Ранг
	Адмін	Функціонально						
Адміністрація	+*	+	-	-	-	+	3	2
Університет	+*	+	-	-	+	+	4	1
Факультет	+	+	-	-	-	+	3	2
Кафедра	+	+	+*	+*	+	-	4	1

*За формальними ознаками

Показово, що серед 14 маркерних рангів матриці навчального блоку кількість визначених рангів за формальними ознаками становить 4 або

28,5%. Тобто, навіть в такій традиційній царині переміщених університетів виділяються питання, що потребують пильної уваги та оптимізації. Цілком зрозуміло, що виходячи із задекларованих векторів трансформації для переміщених університетів вкрай бажаним був би вихід на рівень наскрізної координації за всіма рівнями та модельними факторами. Але на теперішній час тільки на кафедральному рівні за формальними ознаками можна говорити про наявність певної наскрізної координації. Така сама ситуація простежується і за фактором методології. Одночасно з цим слід визнати, що на кафедральному рівні, на жаль, говорити про системність таких дій і перехід на практичний рівень ще зарано. Також слід зазначити, що для переміщених університетів досить актуально стоїть питання за векторами менеджменту та активізації менеджерського рівня по адміністрації та університету.

Традиційно стратегічним для переміщених університетів виділяється науковий блок з усіма його численними проблемами. Тим не менш, виходячи зі стратегії інноваційного розвитку та трансформації переміщених університетів, говорити про побудову університетів як дієвої системи без реалізації потенціалу наукового блоку неможливо. Як показав аналіз ранжування 6 модельних факторів наукового блоку досить очікувано виділяється ряд типових проблем (табл. 2).

Таблиця 2

Ранжування модельних факторів трансформації переміщених університетів за агрономічним напрямом в науковому блоці

Рівні	Розподіл праці		Наскрізна координація	Методологія	Потенціал інноваційності	Інтернаціоналізація	Σ	Ранг	
	Адмін	Функціонально							
Адміністрація	+	*	-	-	-	-	+	2	3
Університет	+	*	+	-	-	+	+	4	2
Факультет	+	*	+	-	-	+	+	4	2
Кафедра	+	*	+	+	+	+	-	5	1

*За формальними ознаками

Так, серед 15 маркерних рангів матриці наукового блоку кількість виділених рангів за формальними ознаками становила 8 або 53,3%. Тобто проблеми є досить системними. Як і по навчальному блоку, системна координація та методологія простежуються за формальними ознаками тільки на кафедральному рівні. Досить показово, що інноваційний потенціал на формальному рівні проdivляється на рівні кафедри і факультету, а

інтернаціоналізації, насамперед, на рівні факультету за формальними та на рівні університету за практичними ознаками. Сумарно досить очікувано по науковому блоку виділяється кафедральний рівень, що акцентує необхідність системної активізації цього вектору. Одночасно з цим досвід університетської науки в штатах Огайо та Айдахо у США через програми USAID свідчить, що в розподілі праці співвідношення між педагогічними і науковими працівниками становить 3:1, або 25% мають становити науковці з їх специфічними функціями і ресурсами.

Говорячи про інноваційні підходи та трансфер, ніяким чином не можна обійти маркетинговий блок, особливо у форматі комерціалізації нематеріальних активів при наповненні спеціального фонду та активного використання потенціалу університетської науки.

З цього огляду подібно до навчального та наукового блоків було проведено ранжування модельних факторів по маркетинговому блоку (табл. 3).

Таблиця 3

Ранжування модельних факторів трансформації переміщених університетів за агрономічним напрямом в маркетинговому блоці

Рівні	Розподіл праці		Наскрізна координація	Методологія	Потенціал інноваційності	Інтернаціоналізація	Σ	Ранг
	Адмін	Функціонально						
Адміністрація	-	+*	-	-	-	+	2	2
Університет	+*	+*	-	-	+	+	4	1
Факультет	-	+*	-	-	-	+*	2	2
Кафедра	-	+*	-	+*	-	-	2	2

*За формальними ознаками

Серед 10 маркерних рангів матриці маркетингового блоку кількість визначених рангів за формальними ознаками становила 7 або 70,0%, що виділяє маркетинговий блок як такий, що є недостатньо оптимізованим і включеним до цілісної системи переміщених університетів.

Так, з точки зору розподілу праці на всіх рівнях виділяються ранги за формальними ознаками. Наскрізна координація не виділяється, а методологія за формальними ознаками певним чином простежується на кафедральному рівні. Реалізація інноваційного потенціалу в силу задіяної схеми і механізмів проглядається тільки на рівні університету. При цьому вектор інтернаціоналізації може бути притаманний всім рівням, за виключенням кафедрального.

Сукупно виділяється роль університетського рівня, але за умови паскрізої координації по всій системі, що кардинально змінює акценти при плануванні і проведенні трансформації переміщених університетів. Тобто, якщо на рівні 3 проаналізованих блоків (навчальний, науковий, маркетинговий) досить системно виділяється більш чітке розуміння стосовно навчального блоку, який є традиційним і більш відпрацьованим, то відносно наукового і особливо маркетингового блоків достатнього рівня розуміння на функціональному рівні на відміну від декларативного, на жаль, ще немає.

На зведеному рівні ранжування достатньо логічно вимальовується робоча модель, за якої провідні позиції має займати університет як цілісна система, але також виділяється провідна роль кафедри (табл. 4).

Таблиця 4

Зведене ранжування модельних факторів трансформації переміщених університетів за агрономічним напрямом за навчальним, науковим і маркетинговим блоками

Рівні	Σ	Ранг
Адміністрація	7	4
Університет	12	1
Факультет	9	3
Кафедра	11	2

В процесі трансформації всі достатньо добре розуміють, що процес модернізації на ефективному рівні не є безкінечним і тому актуально потрібні системні дії щодо переходу на новий рівень знань і особливо нову методологію та організацію. Це є цілком справедливим стосовно української університетської науки і особливо по переміщеним університетам.

Причому це витікає з одного боку зі значної кількості чинників у форматі наявних викликів, а з іншого відкритими є можливості використання досвіду іноземних університетів у тренді сучасного розвитку.

Більш конкретно це можна сконцентрувати в необхідності активних але й зважених дій щодо формування і використання комплексу конкурентних переваг університетів.

Ще одним із базових стратегічних векторів є рівень методологічного забезпечення. Добре відомо, що без підтвердження якості, неможливе будь яке ефективне виробництво. З цього огляду значна увага має бути приділена цьому специфічному напрямку з активним використанням ІТ технологій.

Основною вимогою сучасності є дуже швидка адаптація. Тобто треба орієнтуватися в тому, що відбувається на ринку. І тільки в цьому випадку можна бути успішним. Найбільший же ефект досягається коли всі гравці і на рівні розробників і на рівні користувачів є успішними, а потенціал конкурентних переваг реалізується на максимально можливому рівні.

Отже, стосовно університету як системи слід виділити, що для успішного розвитку необхідні ефективні функціонування всіх блоків, бо в цьому випадку споживачу надається диверсифікований ресурс товарів і послуг, чим потенційно і забезпечується його успішність. Те саме відбувається і при об'єднанні на міжнародному і національному рівнях і є справедливим стосовно об'єднання всередині університету. Отже, говорячи про ефективність маємо органічно поєднувати інтернаціоналізацію та локалізацію. В силу різних причин зараз інтернаціоналізація є більш акцентованою, в той час як відносно локалізації існує значно менша системність і активність. І те і інше добре вписується у вектор системного підходу, що вимагає зовсім інших рішень і акцентів.

Не можна обійти вектор менеджменту. Специфікою сьогодення є значна зміна динаміки у попиті на фахівців, про що свідчить аналіз динаміки на ринку вакансій. Тобто в нашому випадку для побудови ефективної роботи переміщених університетів важливою складовою є продуманий процес, підготовки кадрів, розподілу праці та оптимізованого використання ресурсів з оперативним реагуванням на посталі виклики. Рисом аграрного ринку праці є відносно більша стабільність, але при цьому з боку стейкхолдерів не завжди є чітке розуміння щодо використання випускників за прямим призначенням. З одного боку, при обговоренні векторів дуальної форми навчання деякими стейкхолдерами висловлювалась зацікавленість у використанні студентів на посадах комбайнерів та трактористів. З іншого, також є приклади, коли студенти і випускники добре вписувалися за фаховими і діловими показниками в корпоративну стратегію стейкхолдерів.

Отже, для університетів важливо системно оперувати тими компетенціями, які потенційно гарантують успіх та є затребуваними. В цьому сенсі для університетів напрошується перефразування тези «точне землеробство» у тезу «точне навчання», що в свою чергу перетікає в професійну здатність швидко навчатися і швидко приймати управлінські рішення у змінних умовах.

Інтегральна компетентність ОП «Агрономія» чітко говорить про здатність самостійно розв'язувати складні виробничі задачі і проблеми професійної діяльності в сільському господарстві в сучасних економічних умовах на рівні конкурентоздатного виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень щодо трансферу технологій і здійснення

інноваційних підходів в умовах варіабельного зовнішнього середовища з урахуванням зональних умов та зональної спеціалізації.

З цього огляду все вищеозначене вписується у системний підхід та наскрізну координацію. При цьому в системі оперування функціональність буде відбуватися за багатофакторними схемами, що виділяє міжгалузевий і міждисциплінарний рівні через конвергентні технології, алгоритмізацію, тьюторство та рішення, подібні до побудови цілісних систем за модульним принципом (Timchuk, 2014).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз та отримані результати є складовою формування цілісної системи трансферу знань та технологій в переміщених університетах по ОП «Агрономія» за модульним підходом. На початковому етапі ранжування можна визнати прийнятним механізмом проведення рекогносцированого аналізу. При активізації діджиталізації (digitalization) та комерціалізації (commercialization) в переміщених університетах підвищено актуальними є вектори методологічного забезпечення, аналітики та наскрізної координації. В якості цифрового показника шкали взаємодії між факторами в модулях значний інтерес становить коефіцієнт регресії. Проведені дослідження є складовою реалізації рекомендацій експертної комісії НАЗЯВО у форматі виконання дорожньої карти при акредитації ОП «Агрономія». Проведена апробація на кафедральному рівні та на конференціях виділила позитивне сприйняття та актуальність поставлених задач.

Література

1. Башинська І. О. SMART-підхід до визначення цілей смартизації промислового підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*, 2019. Том 30 (69). № 5. С. 41-46.
2. Безкровний М. Ф. Роль суспільного поділу праці у виникненні консалтингу. *Інвестиції: практика та досвід*, 2017. № 14. С. 36-38
3. Дуальний тренінг «Дуальна освіта - дієве партнерство» USAID Fulbright та Донецька дорадча служба. 21 жовтня 2021 року. URL: <https://lgnau.edu.ua/category/%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/> (дата звернення: 03.12.2021)
4. Курило В. С., Савченко С. В., Карамаш О. Л. Переміщені університети як новий тип закладів вищої освіти України. *Освіта та педагогічна наука*, 2019. № 3 (172). С. 3-9.
5. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
6. Матюшенко І. Ю. Розробка і впровадження конвергентних технологій в Україні в умовах промислової революції: організація державної підтримки : монографія. Харків : ФОП Александрова К.М., 2016. 556 с.

7. Найдюк А. С. Міжнародний поділ праці в системі ефективної зайнятості населення України. *Вісник Хмельницького національного університету*. Хмельницький, 2013. № 4, Т. 2. С. 214-217
8. Освіта в Україні: виклики та перспективи Інформаційно-аналітичний збірник Міністерство освіти і науки України / Інститут освітньої аналітики, Київ 2020 URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2020/metod-zbirka-osvita-ta-covid-2020.pdf> (дата звернення: 16.01.2023)
9. Стратегія розвитку Луганського національного аграрного університету на 2020-2025 рр. (в новій редакції). URL: https://lnau.in.ua/DOCS/NormDocs/Стратегічний%20план%20розвитку%20ЛНАУ_оновлена%20редакція.pdf (дата звернення: 16.01.2023)
10. Стратегія розвитку СНУ ім. В. Даля до 2030 року. URL: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roky-1.pdf> (дата звернення: 16.01.2023)
11. Timchuk V. M. Methodological approaches to simulating and forming technological innovations in plant production. *Вісник центру наукового забезпечення АПВ Харківської області*. Харків, 2014. № 16. С. 320-328.
12. Федотов А. «Підконтрольні території Донецької та Луганської областей мають стати пілотом для трансформації всієї економіки України» URL: <https://ces.org.ua/podcast-government-controlled-territories-of-the-donetsk-and-luhansk-regions/> (дата звернення: 16.01.2023)

References

1. Bashinska, I. O. (2019). SMART-pidhid do vyznachennia tsilei smartyzatsii promyslovoho pidpriemstva [SMART-approach to determining the goals of smartization of an industrial enterprise] *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia. Tom 30 (69). No. 5*. P.41-46 (ukr).
2. Bezкровnyi, M. F. (2017). Rol suspilnoho podilu pratsi u vynyknenni konsaltnhu [The role of the social division of labor in the emergence of consulting]. *Investytsii: praktyka ta dosvid. No. 14*. P. 36-38 (ukr).
3. Dualnyi treninh «Dualna osvita-diiive partnerstvo» USAID Fulbright ta Donecka doradcha sluzhba. 21 zhovtnia 2021 roku [Dual training “Dual education-active partnership” USAID Fulbright and Donetsk advisory service. October 21, 2021]. Retrieved from: <https://lgnau.edu.ua/category/%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/> (date of appeal 03.12.2021) (ukr).
4. Kurylo, V. S., Savchenko, S. V., Karmash, O. L. (2019). Peremischeni universytety yak novyi typ zakladiv vyschoi osvity Ukrainy [Displaced universities as a new type of higher education institutions of Ukraine]. *Osvita i pedahohichna nauka. № 3 (172)*. P. 3-9 (ukr).
5. Marmaza, O. I. (2017). Menedzhment osvitnioi organizatsii [Management of an educational organization]. Kharkiv : TOV «Schedra sadyba» (ukr).

6. Matiushenko, I. Yu. (2016). Rozrobka i vprovadzhennia konverhentnyh tekhnologii v Ukraini v umovah promyslovoi revolutsii: organizatsiia derzhavnoi pidtrymky: monohrafiia. [Development and implementation of convergent technologies in Ukraine in the conditions of the industrial revolution: organization of state support: monograph]. Kharkiv : FOP Aleksandrova K.M. (ukr).
7. Naidiuk, A. S. (2013). Mizhnarodnyi podil pratsi v systemi efektyvnoi zainyatosti naselennia Ukrainy [International division of labor in the system of effective employment of the population of Ukraine]. *Visnyk Khmelnyckoho natsionalnoho universytetu. No. 4, T. 2. P. 214-217* (ukr).
8. Osvita v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy [Education in Ukraine: challenges and prospects]. Informatsiino-analitychnyi zbirnyk Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy / Instytut osvitnoi analityky, Kyiv, 2020 Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2020/metod-zbirka-osvita-ta-covid-2020.pdf> (date of appeal: 16.01.2023) (ukr).
9. Stratehiia rozvytku Luhanskoho natsionalnoho ahranoho universytetu na 2020-2025 (v novii redaktsii) [Development strategy of Luhansk National Agrarian University for 2020-2025]. Retrieved from: https://lnau.in.ua/DOCS/NormDocs/Strategichnyj%20plan%20rozvytku%20LNAU_onovlena%20redakcija.pdf (date of appeal: 16.01.2023)
10. Stratehiia rozvytku SNU im. V. Dahla do 2030 [Development strategy of V. Dahl EUNU until 2030]. Retrieved from: <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Strategiya-rozvytku-SNU-im.-V.-Dalya-na-2019-2030-roky-1.pdf> (date of appeal 16.01.2023) (ukr).
11. Timchuk, V. M. (2014). Methodological approaches to simulating and forming technological innovations in plant production. *Visnyk tsentru naukovooho zabezpechennia APV Kharkivskoi oblasti. No. 16. P. 320-328* (eng).
12. Fedotov A. «Pidkontrolni terytorii Donetskoï ta Luhanskoï oblasti maiut staty pilotom dlia transformatsii vsieï ekonomiky Ukrainy» [“The controlled territories of Donetsk and Luhansk regions should become a pilot for the transformation of the entire economy of Ukraine”]. Retrieved from: https://ces.org.ua/podcast-government-controlled-territories-of-the-donetsk-and-luhansk-regions/?gclid=Cj0KCQjwppSEBhCGARIsANIs4p6jsxCVeU4uKwdoXHvMHWJo5XoewD74Vp8r_MRHMmQgvo9TDS4KZXYaArAhEALw_wcB (date of appeal: 16.01.2023) (ukr).

TRANSFORMATION VECTORS OF DISPLACED UNIVERSITIES

V. M. Tymchuk

To determine promising vectors and approaches to the systemic transformation of displaced universities in the face of modern challenges, a ranking and analysis have been carried out at the level of two displaced universities according to four levels of the structural organization of institutions and six key vectors of the model. The subject of the study is the transformation factors of the educational process and the role of the department in the university environment based on end-to-end coordination. The research was carried out as a part of the development of the innovative development strategy of the Department

of Agronomy and Forestry of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (EUNU). The object of the study is the factors of building integrated systems according to the modular principle. It has been established that the number of formal rank assessments in the educational block is 28.5%, in the scientific block - 53.3%, and in the marketing block - 70%. In the educational block, the level of higher education institutions and departments is distinguished, and in the scientific and marketing one - higher education institutions. At the consolidated level of the ranking for three blocks, a working model has been formed with the allocation of the leading role of the university and the department. It is taken into account that the functioning of the university as a system requires the efficiency of all involved units based on end-to-end coordination. In this sense, agricultural universities are suggested to rephrase the thesis about "precision farming" into the thesis about "precision learning" or effective transfer. During the transformation of displaced higher education institutions under the "Agronomy" educational program, an emphasis is placed on relevance and adequacy. The specificity lies in the fact that when building universities as a system, functionality is provided according to multifactorial schemes and interdisciplinarity through convergent technologies, algorithmization, coaching, and solutions similar to the modular principle of building integral systems. Approbation at the department, conferences, and trainings has confirmed the positive perception of the relevance of tasks and approaches to solving them by teachers, scientists, and students.

Keywords: *displaced universities, vectors of transformation, educational, scientific, and marketing blocks, university levels, model factors, ranks, department.*

Тимчук Віктор Михайлович – кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри агрономії та лісівництва Східноукраїнського національного університету імені В. Даля (м. Київ, Україна). E-mail: syrgis@gmail.com

Tymchuk Viktor Mykhailovych – Candidate of Agricultural Sciences, Senior Research Fellow, Associate Professor of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Kyiv, Ukraine). E-mail: syrgis@gmail.com